

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران

عوامل و روشهای آسان سازی ازدواج

استاد راهنما:

علی حیدر مرتضوی

محقق:

لیلا حسین خانی

مدرسه علمیه الزهرا(س) اراک

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رهبر معظم انقلاب

« من توصیه ام این است که ازدواج را آسان بگیرند؛ مهریه ها زیاد نشود؛ جهیزیه ها سنگین نشود؛ در مراسم

مهمانی ها، خیلی ریخت و پاش نشود و اسراف آمیز نباشد.

باید روی این کار شود. چقدر خوب است که از لحاظ فرهنگی و هنری تبلیغ شود؛ تا مردم، اینها را فرا گیرند.

اگر این را فراگرفتند، من فکر می کنم که ازدواج، آسان خواهد شد.

به هر حال، بایستی قدری ازدواج را آسان بگیرند و دنبال تشریفات نباشند؛ تا راحت بتوانند جوانان را به مرحله

ازدواج نزدیک کنند.

باید در خانواده ها و در خود جوانان و در دختران و پسران، همت به وجود آید. امتناع از ازدواج نباید باشد.

۱۳۷۷/۲/۷

در دیدار با جمعی از جوانان

چکیده

ایمان و باورهای دینی، رکن مهم یک ازدواج موفق و آسان است و آرامش روانی حاصل از آن هدف مهم خداوند از خلقت زن و مرد برای رسیدن به کمال مطلوب است و از بررسی آیات و روایات مربوطه و کاوشهای کارشناسان دینی نیز معلوم می شود که انگیزه اصلی انسانها برای ازدواج نیز همین اصل مهم است.

اما دست یافتن به آن نیازمند رفتارسازی دینی و فرهنگی، از طریق بررسی "عوامل و روشهای آسان سازی ازدواج" است و اما اینکه ازدواج آسان در فرهنگ دینی چگونه معرفی شده و چه موانعی در آن وجود دارد و راه حلهای مهم اجتماعی برای مبارزه با سنت های غلط و راهکارهای ترویج ازدواج آسان چیست؛ مباحثی است که در پژوهش حاضر مورد تحلیل قرار گرفته اند.

زیرا شناخت عوامل گوناگون فرهنگ و ارزشها و بررسی وظایف نهادهای خانواده، آموزش و رسانه می تواند نقش به سزایی در ارائه راهکارهای راهبردی برای جوانان داشته باشد و به دلیل اینکه هنجارهای معمول در ازدواج؛ ساده، کم هزینه و فارغ از تجمل گرایی بوده و سنت های حاکم موجود در اثر بی توجهی به فرهنگ و آموزه های اسلامی و تأثیرپذیری از فرهنگ موهوم غرب به وجود آمده، ضروری است موانع فردی و اجتماعی آن نیز بررسی شود، تا ازدواج توصیه شده اسلامی با شیوه های کاربردی فرهنگ سازی گردد.

واژگان کلیدی: ازدواج آسان، خانواده، فرهنگ دینی

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱
فصل اول: ازدواج در اسلام	۴
۰-۱ فلسفه تشریع ازدواج در بینش اسلامی	۵
۰-۲ ازدواج پاسخ به ندای فطرت	۸
۰-۳ بزرگترین هدف در ازدواج رسیدن به آرامش	۱۰
۰-۴ زندگی زیبا در مکتب امامت (علیه السلام)	۱۲
۰-۵ ازدواج آسمانی آسان	۱۳
فصل دوم: نقش عوامل گوناگون در آسان سازی ازدواج	۱۵
۰-۱ نقش فرهنگ	۱۶
۱-۱ تحول فرهنگ و ارزش ها در دوران معاصر	۱۶
۱-۲ ضعف فرهنگ دینی	۱۷
۰-۲ نقش ارزش ها و آداب و رسوم در آسان سازی ازدواج	۱۸
۱-۲ ارزش ها و آداب و رسوم	۱۸
۲-۲ عدم توجه به کارکردارزشها	۲۰
۲-۳ ارزیابی واقع بینانه از زندگی	۲۱
۲-۴ فرهنگ اعتدال در زندگی	۲۲
۰-۳ استحکام خانواده و آسان سازی ازدواج	۲۴
۰-۴ تأثیر نهادهای آموزشی بر آسان سازی ازدواج	۲۸

۳-۵ راهبردهای عمومی نهاد خانواده :

- ۱ - تربیت صحیح فرزندان با توجه به ملاک های دینی و فرهنگ جامعه اسلامی
- ۲ - والدین آگاه نقش سازنده و هدایت گر خود در امر ازدواج جوانان را با حفظ تناسبات فرهنگی در جهت حمایت از فرزندان بیشتر سازند.
- ۳ - خانواده باید مهارتهای لازم و نیازهای اساسی خانواده را جهت تواناسازی و غنی سازی فرهنگ دینی به فرزندان آموزش دهد.
- ۴ - خانواده در جهت آگاهی جوانان نسبت به روش های مناسب و معیارهای شرعی انتخاب همسر و ازدواج، بکوشد.
- ۵ - تبیین ویژگی های الگویی خانواده آرمانی در اسلام برای فرزندان
- ۶ - دوری از تجمل گرایی و تفاخر طلبی در آداب و رسوم زندگی و تبیین معیارهای دقیق برای فرزندان.
- ۷ - تعدیل توقعات فرزندان و کاهش تشریفات در ازدواج.
- ۸ - حذف اضطراب و دلواپسی های غیر واقعی فرزندان.
- ۹ - برنامه ریزی و چاره جویی برای آشنایی پسران و دختران جهت آشنایی هر یک با بهداشت روانی و غریزه جنسی خود.
- ۱۰ - آموزش صبر و بردباری و قناعت به فرزندان در مقابل مشکلات زندگی

۴-۵ راهبردهای عمومی نهادهای رسانه ای :

- ۱ - دعوت از کارشناسان خبره اسلامی جهت تبیین مسائل ازدواج جوانان.
- ۲ - نظارت و کنترل کیفی بر ساخت و پخش برنامه هایی که در ارتباط با جوانان است زیر نظر کارشناسان دینی
- ۳ - پرهیز از طرح مسائل جنسی پنهان و تحریک غریزه جنسی جوانان در برنامه ها
- ۴ - ساخت و تهیه برنامه هایی که ارائه دهنده، ازدواج سنتی و متعادل هستند در مقابله با تهاجم فرهنگی ازدواج
- ۵ - مقابله با موج بی مبالاتی و آزادی ارتباط دختر و پسر با سیاست گذاری های مناسب .
- ۶ - ساخت فیلم، میان برنامه با موضوع آگاهی بخشی و شناخت دهی در زمینه بهداشت روانی ازدواج.
- ۷ - حذف تلقی های غلط از خانواده در فرهنگ اجتماع .
- ۸ - مطرح کردن معیارها و ملاک های ساده در خانواده برای پی ریزی یک ازدواج ساده و آسان.
- ۹ - ارائه الگوهای مؤثر و موفق از خانواده (خصوصاً معرفی الگوی کامل ازدواج آسان و آسمانی حضرت علی (ع) و حضرت زهرا (س)) در مسیر رشد و ترقی
- ۱۰ - برنامه سازی در فرهنگ سازی ازدواج آسان با کاهش هزینه های مهریه و جهیزیه و مخارج آن

فهرست منابع و مآخذ :

- ۱ - قرآن کریم : ترجمه ناصر مکارم شیرازی، تهران، دارالقرآن الکریم، ۱۳۸۰ .
- ۲ - نهج البلاغه : شهیدی، جعفر، (۱۳۷۳) ترجمه، تهران : انتشارات علمی و فرهنگی. و ترجمه محمد دشتی، (۱۳۷۴) ، قم : امام علی .
- ۳-آمدی، عبدالواحد؛ (۱۳۶۶)، غرر الحکم و دررالکلم ، قم: دفتر تبلیغات اسلامی .
- ۴- امینی، ابراهیم؛ (۱۳۸۴) ، انتخاب همسر، تهران: انجمن اولیا و مربیان.
- ۵- انصاریان، حسین؛ (۱۳۸۰) ، نظام خانواده در اسلام ، قم: ام ابیها.
- ۶- بابازاده، علی اکبر؛ (بی تا) ، مسائل ازدواج و حقوق خانواده در اسلام، قم: دارالثقلین.
- ۷- بستان ، حسین؛ (۱۳۸۳) ، اسلام وجامعه شناسی خانواده ، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه .
- ۸- بستانی، محمود؛ (۱۳۷۵) ، اسلام و روان شناسی ، ترجمه : محمد هوشم، مشهد: آستان قدس رضوی.
- ۹- پاینده، ابوالقاسم؛ (۱۳۸۶) ، نهج الفصاحه، تهران: جاویدان.
- ۱۰- جعفری، محمدتقی؛ (۱۳۷۵) ترجمه و تفسیر نهج البلاغه، ج ۶، قم: دفتر نشر اسلامی.
- ۱۱- حر عاملی، محمدبن حسن؛ (۱۳۸۶) ، وسایل الشیعه، ج ۱۴، ۱۵، ۲۰، قم : عصر رهایی.
- ۱۲- حق شناس، سید جعفر؛ (۱۳۸۸) آسیب شناسی خانواده، تهران: ریاست جمهوری مرکز امور زنان و خانواده .
- ۱۳- رفیعی محمدی، علی محمد؛ (۱۳۹۱) ، جوان و انتخاب همسر، قم: رسول اعظم.
- ۱۴- روحانی مجد، محمد؛ (۱۳۸۵)، انسان و شخصیت ، ج ۴، قم : تربیت معلم .
- ۱۵- دهنوی، حسین؛ (۱۳۸۹)، گلبرگ زندگی، ج ۱، قم : عمران.
- ۱۶- سالاری فر، محمدرضا؛ (۱۳۸۷) درآمدی بر نظام خانواده در اسلام.
- ۱۷- _____؛ (۱۳۸۵)، خانواده در نگرش اسلام و روانشناسی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه .

۱۸- سالاری فر، محمدرضا؛ شجاعی، محمدصادق؛ موسوی اصل، سید مهدی؛ دولت خواه، محمد؛ (۱۳۸۹)

بهداشت روانی با نگرش به منابع اسلامی، قم: سبحان.

۱۹- ساروخانی، باقر؛ (۱۳۷۰)، مقدمه ای بر جامعه شناسی خانواده، تهران: سروش.

۲۰- سیدی، سید حسن؛ (۱۳۷۸)، بررسی روان شناختی تحول ارزشها، مشهد: به نشر.

۲۱- عزیزی تهرانی، علیرضا؛ () ، ازدواج و خانواده در کلام خدا ، قم : دارالصادقین.

۲۲- طاهری، حبیب اله ؛ (۱۳۸۱)، سیری در مسائل خانواده، تهران: امیرکبیر.

۲۳- طبرسی، ابونصر ، حسن بن فضل؛ (۱۴۰۸ ق) ، مکارم الاخلاق، قم: منشورات الرضی.

۲۴- فلسفی، محمدتقی؛ (۱۳۴۱)، گفتار فلسفی (بزرگسال و جوان)؛ تهران: هیئت نشر معارف اسلامی.

۲۵- فیض کاشانی، محسن، (بی تا) ، المحججه البيضاء فی تهذیب الاحیاء، قم: انتشارات جامعه مدرسین .

۲۶- قائمی ، علی؛ (۱۳۸۰)، تشکیل خانواده در اسلام، تهران : دانش اسلامی.

۲۷- _____؛ (۱۳۷۰)، خانواده و مسائل نوجوان و جوان، تهران: نشر شفق.

۲۸- قمی، عباس؛ (۱۳۸۰) ، سفینه البحار و مدینه الحکم و الآثار ، قم: دارالاسوه.

۲۹- کلینی، محمد بن یعقوب، (۱۹۹۲م) فروع کافی ، ج ۵، بیروت: دارالاضواء.

۳۰- مشکینی، علی؛ (۱۳۷۷)، ازدواج در اسلام، قم، یاس.

۳۱- مجلسی، محمدباقر؛ (۱۹۹۲م) بحارالانوار، ج ۱۰۳، بیروت: مؤسسه الوفاء.

۳۲- محمدی ری شهری، محمد، (۱۳۷۹)؛ میزان الحکمه ، قم: دارالحديث.

۳۳- مکارم شیرازی، ناصر؛ (۱۳۷۹)، زهرا(س) برترین بانوی جهان، قم: سرور.

۳۴- _____؛ (۱۳۷۷) ، شیوه همسری نمونه در خانواده ، قم : سرور.

۳۵- مطهری، مرتضی؛ (۱۳۷۱) مجموعه آثار ، ج : ، قم: صدرا.

۳۶- محسنی، منوچهر؛ پوررضا انور، ابوالقاسم؛ (۱۳۸۲)، ازدواج و خانواده در ایران ، تهران: آرون.

۳۷- متقی هندی، علاء الدین ؛ (۱۴۰۹ ق.) كنز العمال فی سنن الاقوال و الأفعال، بیروت: مؤسسه الرساله.

۳۸- مظاهری، حسین، (۱۳۶۴) خانواده در اسلام، قم: شفق.

۳۹- مظاهری، علی اکبر، (۱۳۷۸)، جوان و انتخاب همسر، قم: پارسیان.

۴۰- نجفی، محمدحسن؛ (۱۳۶۲) جواهر الکلام فی شرح شرایع الاسلام؛ تهران: اسلامیه.

۴۱- نوری، میرزا حسین ؛ (۱۴۰۸ ق.)، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، قم: مؤسسه آل البيت.

۴۲- فصل نامه شورای فرهنگی اجتماعی زنان، ش ۲۶، ۲۵، ۲۴ (۱۳۸۳) تهران.

۴۳- بیانات مقام معظم رهبری در تاریخ های ۱۳۷۲/۵/۵، ۱۳۷۰/۴/۲۰، ۱۳۷۹/۱۲/۹، ۱۳۷۰/۱۰/۴،

۱۳۷۷/۲/۷، ۱۳۷۸/۱/۲۴.

۴۴- پایگاه سلیم آدرس : www.salim.ir

۴۵- پایگاه بلاغ آدرس : www.balagh.net

۴۶- پایگاه نور آدرس : www.noormags.com